

Співпраця громад: як це працює на Черкащині

Черкаська область є одною із лідируючих по впровадженню децентралізації в Україні. У зв'язку із цим багато об'єднаних територіальних громад починають співпрацювати між собою.

Детальніше про укладання угод та чим вигідна співпраця між громадами для їх мешканців, дізнавалися кореспонденти Zmi.sk.ua.

Розвиток співробітництва територіальних громад є одним з кроків на шляху реформування місцевого самоврядування і об'єднання громад. Мета такого співробітництва є підвищення якості надання послуг населенню, розвитку територій та добробуту громад на основі спільних інтересів та цілей.

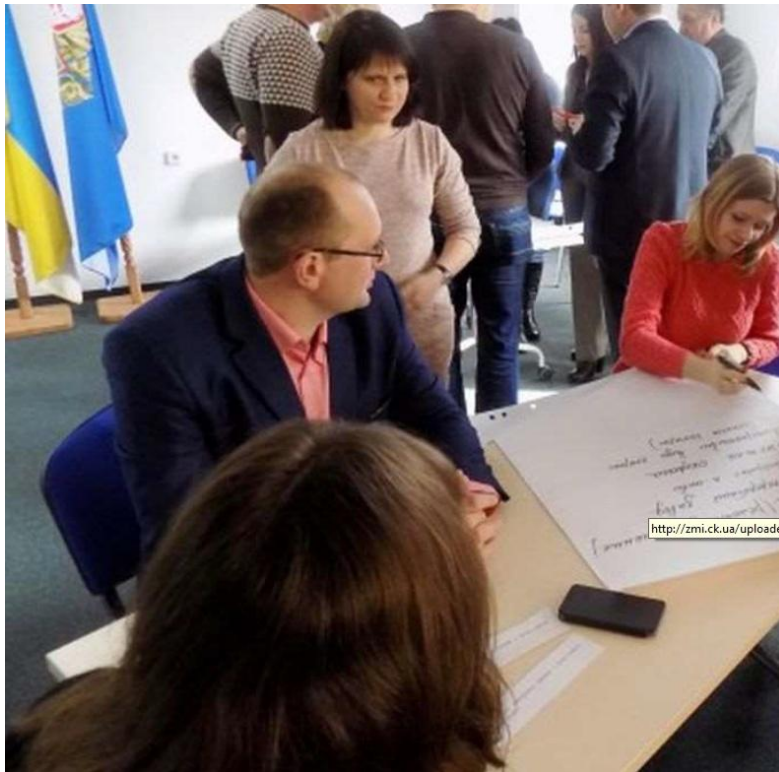
Юрист Черкаського Центру розвитку місцевого самоврядування Наталя Даньковська каже, що такий вид співробітництва у нас в області ще є не дуже популярним.

„Хоч Черкащина і лідирує по швидкості створення ОТГ, мало які громади між собою планують співробітництво, - каже вона. – Наразі кілька громад лише планують заключати договори про співпрацю або закупівлю спільного обладнання, тощо“.

Радник з регіонального розвитку в Черкаському Центрі розвитку місцевого самоврядування Григорій Перерва розповідає, станом на 1 січня 2018 року, на Черкащині було зареєстровано всього 6 договорів про муніципальне співробітництво, коли у Полтавській – п'ятдесят. Всього в Україні було зареєстровано 118 договорів.

„Співробітництво між громадами - досить новий інструмент для Черкащини. Більшість форм співробітництва потребують дотримання певних процедур узгодження з населенням громад та прийняття депутатських рішень, - пояснює він. - Цей процес, як правило, займає кілька місяців. Це, не рахуючи витрат часу на підготовку самого проекту (економічне обґрунтування, фінансовий план, індикатори виконання, можливі наслідок тощо). Тому, хоча Черкаська область входить в число лідерів серед регіонів України, за кількістю укладених угод в поточному році, суттєвого приросту не відбулося“.

За його словами, на сьогодні укладено і зареєстровано одну угоду про придбання пожежної машини і розвиток центру безпеки у селищі Стеблів Заріччя, Корсунь-Шевченківського району.

„Ще кілька угод в рамках створення ЦНАПів зараз розглядають юристи. Разом з тим, область віддає перевагу якісним проектам, які мають надати реальну вигоду громадам. Того число угод зростає повільно“, - розповідає Перерва.

Найбільш популярною сферою співробітництва територіальних громад, за статистикою Мінрегіону, є житлово-комунальна. На неї припадає 27 % зареєстрованих проектів. На благоустрій – 13 %, пожежну безпеку – 16 %, освіту, охорону здоров'я, соцзабезпечення – 25 %, інше – 27 %.

Директор Черкаського Центру розвитку місцевого самоврядування **Сергій Слинько** зазначає, що через те, що ця тема для Черкащини досить нова, тому фахівців, які мають гарні практики, в області поки немає.

Об'єднали зусилля – отримали ЦНАП

Завідувач сектору економічного розвитку та інвестицій **Наталія Сушко Іркліївської сільської ради** ділиться, перші кроки у сфері співробітництва територіальних громад вони розпочали з можливості реалізації спільного проекту „Надання адміністративних послуг“ новоствореним центром з надання адміністративних послуг при Іркліївській сільській раді жителям Іркліївської ОТГ та жителям сусідньої Придніпровської територіальної громади.

„Було затверджено проект договору про співробітництво, підписано представниками обох сторін та надіслано в Мінрегіон на реєстрацію. Проект реалізується на безоплатній основі, з метою налагодження партнерських зв'язків з суміжною громадою та з надією на об'єднання, згідно перспективного плану формування територій громад Черкаської області, та розвитку об'єднаних територій, - каже вона. - Надалі в планах реалізація спільного проекту – це придбання сміттєвозу та контейнерів для сортування сміття через ДФРР, що дасть можливість зменшити навантаження на бюджет та стимулюватиме сусідні громади до об'єднаних процесів“.

Міжмуніципальне співробітництво територіальних громад передбачає об'єднання ресурсів та зусиль місцевого самоврядування на договірній основі. Все – для вирішення нагальних питань розвитку громад. Таке співробітництво дає можливість протестувати готовність до об'єднання ОТГ, а також його розширення, за рахунок приєднання інших територіальних громад.

Основними завданнями співробітництва є підвищення якості послуг, що надаються громадянам, розвиток місцевої інфраструктури, а також покращення муніципального менеджменту та ефективності діяльності органів місцевого самоврядування. Водночас при спільній роботі територіальних громад покращується здатність освоєння інвестицій та довіра з боку кредиторів, що дозволяє швидше отримувати позики та залучати кошти від міжнародних донорів.

„Результатом укладання договорів про співпрацю між об'єднаними громадами є, насамперед, обопільна вигода. Це дасть змогу, ефективно об'єднувати ресурси громад, їх фінансовий, майновий та трудовий ресурси, - розповідає Наталія Сушко. – Це допоможе більш плідно взаємодіяти, зокрема, й у вирішенні різноманітних питань місцевого значення. Це і у сферах освіти, культури, утворення спільних комунальних установ тощо“.

У Іркліівській ОТГ впевнені, перші успіхи у реалізації спільних проектів їхніх територіальних громад, мають стати добрим прикладом для інших. Реформа місцевого самоврядування продукує нові можливості, і справа в тім, настільки швидко та правильно ними скористаються громади заради власного розвитку та поліпшення добробуту своїх мешканців.

Амбітні плани

У коментарі кореспонденту „Нової Доби“ заступник директора Департаменту регіонального розвитку Черкаської ОДА Сергій Даниленко зауважив, що Черкаська область на наступні три роки має амбітні плани міжмуніципального співробітництва: у 2018 році

планується зареєструвати у Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 20 договорів міжмуніципального співробітництва, у 2019 році – 30, у 2020 році – 30. Аби досягти поставленої мети для територіальних громад Черкаської області проводитимуться навчання та кущові тренінги. – У грудні (22.12.2017) був прийнятий План реалізації стратегії розвитку Черкаської області на період 2018–2020 рр.

Однією із проектних ідей Плану є „Співробітництво територіальних громад Черкащини як важливий фактор регіонального розвитку“, яке стало одним із стратегічних напрямків, – розповідає Сергій Миколайович. У 2018 році у Черкаській області відбудеться 5 кущових навчань: 21–22 лютого у Білозір’ї (Черкаський, Смілянський, Чигиринський і Кам’янський райони), 2 березня у Корсуні-Шевченківському (Корсунь-Шевченківський, Городищенський і Канівський райони), 15 березня у Золотоноші (Чорнобаївський, Драбівський та Золотоніський райони), 22 березня у Звенигородці (Лисянський, Тальнівський, Катеринопільський, Шполянський і Звенигородський райони), 29 березня в Умані (Жашківський, Монастирищенський, Маньківський, Христинівський та Уманський райони).

Спільно з Черкаським обласним центром перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців за результатами проведеного навчання видаватимемо сертифікати державного зразка, – ділиться планами Сергій Даниленко.

Регіональне відділення „Асоціації міст України“ за участі Центру розвитку місцевого самоврядування надаватиме юридичний супровід і допомогу в укладенні міжмуніципальних договорів. Департамент регіонального розвитку спільно з ЦРМС займатиметься координаційною роботою організації проведення навчальних заходів, також щоквартально проводитиме моніторинг реалізації договорів та допомагатиме в їх реєстрації у Мінрегіоні. Черкаська агенція регіонального розвитку бере на себе інтелектуальне наповнення семінарів та їх модерування. Сергій Даниленко наголосив, що Черкаська область на сьогодні єдина, котра реалізовує реформу децентралізації у плідному партнерстві: Департамент регіонального розвитку Черкаської ОДА, Черкаський центр розвитку місцевого самоврядування, Черкаське відділення АМУ, Черкаська агенція регіонального розвитку та Черкаський обласний центр перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців.

Досвід європейців: перемоги та „провали“

Не завжди досвід муніципального співробітництва був вдалий у міжнародному досвіді. От як в Канаді.

Аналітик ВГО „Асоціація сприяння Самоорганізації населення“ Олександра Калашнікова, спеціально для „Української правди“ розповіла, що муніципалітети Канади співпрацюють у випадках, коли вирішити місцеву проблему неможливо власними силами, або ж через небажання бути приєднаними до більш спроможної громади. Причини об’єднання громад в Канаді схожі до українських – економія бюджетних коштів, підвищення якості та розширення кількості публічних послуг.

Дослідження показали, що у великих консолідованих громадах мешканці втрачали можливість впливати на рішення муніципалітету.

В окремих випадках після об'єднання бюджетні витрати зростали, а не скорочувались.

До прикладу, консолідація муніципалітетів навколо міста Торонто призвела до витрат на 275 мільйонів доларів. Кошти були втрачені переважно на перебудову системи обслуговування по всій об'єднаній громаді. В результаті консолідації було ліквідовано близько 2700 посад, але за той же період часу було додано ще 3600 позицій для того, щоб справлятися із усім спектром муніципальних задач.

Консолідація громад в Канаді не стала універсальним рішенням проблем регіонального розвитку.

І приклади роз'єднання громад після десятків років співіснування в єдиній територіально-адміністративній одиниці – яскраве тому підтвердження.

Досвід Канади не найвдаліший, але це крапля в морі, порівняно з кількістю прикладів вдалого співробітництва. Ось, наприклад, у Румунії, в місті Хорезу, який є адміністративним центром регіону, зосереджено установи, які надають послуги у таких галузях, як охорона здоров'я, освіта, допомога у надзвичайних ситуаціях, стягнення податків, юридична консультація, судочинство тощо.

Адміністративні відносини між 5 муніципалітетами існували завжди. Місто Хорезу виконує роль економічного центру регіону, у ньому працюють банки та страхові компанії, які відсутні в інших муніципалітетах, – коментує журналіст ГО „УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ“ Катерина Потапенко.

На сьогодні Хорезу надає сусіднім муніципалітетам деякі послуги, які фінансуються виключно з бюджету міста (наприклад, допомога у надзвичайних ситуаціях та реєстр громадян). Наразі в місто працює над розвитком туристичної інфраструктури та сприяння розвитку туризму.

Україна має можливість скористатись передовим досвідом румунів і врахувати помилки канадців, щоб співпраця громад була максимально ефективною для усіх сторін процесу.

З посиланням на сайт Zmi.ck.ua: <http://zmi.ck.ua/longread/spvpratsya-gromad-yak-tse-pratsyu-na-cherkaschin.html>